

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Metody inwentaryzacji ptaków		13.1.1281	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Pracownia Ornitologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Biologii	Ochrona zasobów przyrodniczych	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Agnieszka Ożarowska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Ćw. laboratoryjne		SZACOWANIE CZASU PRACY	
Sposób realizacji zajęć		Udział w zajęciach – 15 godz.	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej		Samodzielna praca studenta – 10 godz.	
Liczba godzin		RAZEM: 25 godz.	
Ćw. laboratoryjne: 15 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 letni			
Status przedmiotu	Język wykładowy		
fakultatywny (do wyboru)	polski		
Metody dydaktyczne	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	Sposób zaliczenia		
	Zaliczenie na ocenę		
	Formy zaliczenia		
	wykonanie pracy zaliczeniowej - przeprowadzenie badań i prezentacja ich wyników		
	Podstawowe kryteria oceny		
Warunkiem zaliczenia przedmiotu są:			
- pozytywna ocena z kolokwium praktycznego oraz pisemnego kolokwium końcowego (ewentualna poprawa w formie ustnej).			
Kolokwia zaliczane i oceniane są wg wskaźnika procentowego (Regulamin Studiów UG). W przypadku nieuzyskania zgodnego z regulaminem procentu wiedzy, student przystępuje do odpowiedzi ustnej.			
- obecność na zajęciach			
Student ma obowiązek uczestniczenia w zajęciach, a w razie nieobecności należy ją usprawiedliwić zgodnie z §12 Regulaminu Studiów UG.			
Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uczestnictwo w co najmniej 85% zajęć.			
Student ma obowiązek uzupełnić braki w wiedzy i umiejętnościach spowodowane nieobecnością na zajęciach w sposób i w terminie wskazanym przez prowadzącego zajęcia.			
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt kształcenia	Dyskusja	Praca w grupach	Zajęcia w laboratorium (analiza zebranego materiału i wnioskowanie) i w terenie (obserwacja i dokumentacja)	Zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG odbywają się na terenie Trójmiasta oraz Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego.
	Wiedza			
O_W04	+	-	+	+
O_W13	+	-	+	+
	Umiejętności			
O_U01	+	+	+	+
O_U04	+	+	+	+
O_U06	+	+	+	+
	Kompetencje			
O_K02	-	+	+	+
O_K04	-	+	+	+
O_K07	-	+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

brak

B. Wymagania wstępne

brak

Cele kształcenia

1. Poznanie różnorodności faunistycznej krajowych gatunków ptaków.
2. Znajomość cech diagnostycznych ptaków umożliwiających rozpoznawanie gatunków, znajomość polskich i łacińskich nazw wybranych gatunków fauny.
3. Umiejętność doboru i zastosowania odpowiednich metod oceny liczebności wybranych gatunków ptaków w terenie oraz opracowania zebranego materiału.

Treści programowe

Wykrywanie i rozpoznawanie gatunków ptaków na podstawie ich obserwacji oraz opisu w oparciu o cechy diagnostyczne. Wykrywanie i rozpoznawanie gatunków ptaków na podstawie obserwacji zachowania (w tym śpiewu). Metody oceny liczebności populacji ptaków z uwzględnieniem sezonowości oraz cyklu życiowego tych zwierząt (metody stosowane w okresie lęgowym, podczas wędrówek i zimowania). Etyka badań terenowych oraz zasady badań gatunków wrażliwych na niepokojenie przez człowieka.

Wykaz literatury**A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):****A.1. wykorzystywana podczas zajęć**

Bezzel E. 2010. Jakie to pióro? Multico, Warszawa.
 Brown R., Fergusson J., Lawrence M., Lees D. 2006. Tropy i ślady ptaków. Muza SA, Warszawa.
 Chylarecki P., Sikora A., Cenian Z., Chodkiewicz T. [red.]. 2015. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny. GIOŚ, Warszawa.
 Cieślak M., Dul B. 2009. Pióra. Identyfikacja gatunków rzadkich. Natura Publishing House, Warszawa.
 Jabłoński B., Gotzman J. 1972. Gniazda naszych ptaków. PZWS, Warszawa.
 Jonsson L. 1998. Ptaki Europy i obszaru śródziemnomorskiego. Muza SA, Warszawa.
 Kuczyński L., Chylarecki P. 2012. Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość środowiskowa, trendy. GIOŚ, Warszawa.
 Meissner W. 2011. Metody zimowych liczeń ptaków wodnych. FWIE.
 Romanowski J. 1990. Śladami zwierząt. Krajowa Agencja Wydawnicza, Warszawa.
 Svensson L., Mullarney K., Zetterstrom D., Grant P. J. 2009. Przewodnik Collinsa Ptaki. Multico, Warszawa.
 Oraz publikacje, opracowania i instrukcje dostępne na stronach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (<http://www.gios.gov.pl/> oraz <http://monitoringptakow.gios.gov.pl/o-programie>).

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

Biuletyn Monitoringu Przyrody 8 (2011/1). Monitoring populacji ptaków w latach 2008 – 2009. GIOŚ, Warszawa.
 Biuletyn Monitoringu Przyrody 9 (2012/1). Monitoring populacji ptaków w latach 2010 – 2012. GIOŚ, Warszawa.
 Bouchner M. 1992. Przewodnik Śladami Zwierząt. Multico, Warszawa.

Kopij G. 2015. Metoda kartograficzna: wersje uproszczone czy kombinowane? Orn. Pol. 56:137–145.

Kosiński Z., Kupczyk M. 1998. Dokładność metody obchodzenia w porównaniu z kombinowaną odmianą metody kartograficznej i możliwość jej zastosowania w monitoringu ptaków wodnych. Not. Orn. 39: 243–252.

Tomiałojć L. 2014. Metoda kartograficzna: oceny liczebności ptaków przeprowadzane w warunkach hałasu śródmiejskiego i przy niejednakowym doświadczeniu. In: Indykiewicz P., Böhner J. (eds). Urban fauna: Animal, Man, and the City – Interactions and Relationships, ss. 179–193.

Tomiałojć L., Verner J. 1990. Do point counting and spot mapping produce equivalent estimates of bird densities? Auk 107: 447–450.

B. Literatura uzupełniająca

Czapulak A., Lontkowski J., Nawrocki P., Stawarczyk T. ABC obserwatora ptaków. Muzeum Okręgowe w Radomiu.

Ożarowska A., Zaniewicz G., Meissner W. 2016. Blackcaps *Sylvia atricapilla* on migration: a link between long-term population trends and migratory behaviour revealed by the changes in wing length. Acta Ornithol. 51: 211–219.

Publikacje i opracowania dostępne na stronach:

- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (<http://www.gios.gov.pl/> oraz <http://monitoringptakow.gios.gov.pl/o-programie>)
- Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków: <http://www.otop.org.pl/>
- Komitetu Ochrony Orłów: <http://www.koo.org.pl/>
- Grupy Badawczej Ptaków Wodnych KULING: <http://www.kuling.org.pl/index.html>
- Stacja Ornitologiczna Muzeum i Instytutu Zoologii Polskiej Akademii Nauk: <http://www.stornit.gda.pl/start.html>

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
<p>Przedmiot realizuje efekty uniwersalne i obszarowe PRK: P6S_WG, P6S_WG1, P6S_WG3, P6S_UW, P6S_UO, P6S_UW1, P6S_UW2, P6S_KO, P6S_KR</p> <p>Efekty dla kierunku OZP: O_W04, O_W13, O_U01, O_U04, O_U06, O_K02, O_K04, O_K07</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia charakterystykę, ewolucję i identyfikuje krajowe gatunki ptaków (O_W04) - przedstawia podstawowe metody i techniki inwentaryzacji ptaków oraz możliwości ich wykorzystania w ochronie tych zwierząt (O_W13)
	<p>Umiejętności</p> <ul style="list-style-type: none"> - stosuje właściwe narzędzia badawcze oraz zachowuje poprawną kolejność czynności w pracach terenowych (umie prawidłowo przeprowadzić obserwację, zanotować cechy diagnostyczne i zidentyfikować krajowe gatunki ptaków) (O_U01) - pod kierunkiem opiekuna planuje i wykonuje proste zadania badawcze (monitoring liczebności) z zakresu zoologii i ekologii ptaków (O_U04) - przeprowadza obserwacje oraz wykonuje w terenie podstawowe pomiary biologiczne (O_U06)
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi efektywnie pracować w zespole (O_K02) - świadomie stosuje zasady bioetyki, respektując rozporządzenia w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków (O_K04) - jest odpowiedzialny za powierzony sprzęt/materiały i własną pracę oraz szanuje pracę innych (O_K07)
Kontakt	
agnieszka.ozarowska@biol.ug.edu.pl	